

2022 йил 28 апрель

№ РС-33-22

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2022 йилнинг биринчи чорагида кассация тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш ва суд ҳокимияти органларига ишончни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2018 йил 13 июлдаги ПФ-5482-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг "Суд амалиёти обзорларини тайёрлаш ва эълон қилиш тўғрисида" 2018 йил 27 июлдаги РС-44-18-сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида Олий суднинг Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2022 йилнинг биринчи чорагида кассация тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори тайёрланди.

Олий суд Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатининг 2022 йилнинг биринчи чораги давомидаги иш фаолияти таҳлилларига кўра, судлов ҳайъати томонидан Олий суднинг иш режаси ва тасдиқланган Дастурлар, Йўл харитасида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан муайян ишлар амалга оширилган, шу жумладан, қонуний кучга кирган суд ҳужжатлари кассация тартибида қайта кўрилган.

Ҳисобот даврининг бошига қолдиқдаги апелляция шикоятлари сони 23 тани ташкил этиб, 2022 йилнинг биринчи чораги давомида Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига 74 та апелляция шикояти келиб тушган ва улардан: 23 та шикоят қайтарилган, 5 та шикоятни қабул қилиш рад этилган, 46 та шикоят (протест) иш юритувга қабул қилинган. Апелляция тартибида жами 47 та иш кўриб чиқилиб, улардан: 32 таси бўйича суд ҳужжатлари ўзгаришсиз қолдирилиб, 3 таси бўйича суд ҳужжатлари ўзгартирилган ва 12 таси бўйича суд ҳужжатлари бекор қилиниб, шундан 4 таси бўйича иш янгидан кўриш учун юборилган, 6 таси бўйича янги қарор қабул қилиниб, шундан 2 таси бўйича иш юритиш тугатилган. 22 та шикоят (шундан 1 таси бўйича иш юритиш тўхтатилган) ҳисобот даврининг охирига қолдиқда қолган.

Ҳисобот даврининг бошига қолдиқдаги кассация шикоятлари сони 199 тани ташкил этиб, ҳисобот даврида жами 517 та кассация шикоятлари (протестлари) келиб тушган. Улардан: 162 таси қайтарилган, 34 тасини қабул қилиш рад этилган, 321 таси (протест) иш юритувга қабул қилинган.

Жами 327 та шикоят (протест) кўриб чиқилган. Шулардан: 226 таси бўйича суд ҳужжатлари ўзгаришсиз қолдирилган, 14 та суд ҳужжатлари ўзгартирилган, 87 та суд ҳужжатлари бекор қилинган. Шундан: 53 та иш бўйича қабул қилинган суд ҳужжатлари бекор қилиниб, иш янгидан

кўриш учун юборилган, 22 таси бўйича янги қарор қабул қилиниб, 12 таси бўйича аввал қабул қилинган суд ҳужжати ўз кучида қолдирилган. 193 та шикоят ҳисобот даврининг охирига қолдиқда қолган бўлиб, 8 таси бўйича иш юритиш тўхтатилган.

Шунингдек, ҳисобот даврининг бошига қолдиқдаги такрорий кассация шикоятлари сони 3 тани ташкил этиб, ҳисобот даврида ишни кассация тартибида такроран кўриш тўғрисида 16 та ариза келиб тушган ва улардан 10 таси кўриб чиқилиб, 1 таси бўйича суд ҳужжати ўзгаришсиз қолдирилган, 9 та иш бўйича қабул қилинган суд ҳужжатлари бекор қилинган ва улардан 5 таси бўйича иш янгидан кўриш учун юборилган, 3 таси бўйича янги қарор қабул қилиниб, 1 таси бўйича аввал қабул қилинган суд ҳужжати ўз кучида қолдирилган. 9 та ариза ҳисобот даврининг охирига қолдиқда қолган.

Хоразм ва Андижон вилоятлари иқтисодий судлари томонидан 2020-2021 йилларда одил судловни таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар ва ташкилий фаолият амалий ёрдам кўрсатиш йўли билан ўрганилиб, натижалари Хоразм вилояти иқтисодий судларининг фаолияти бўйича Олий суд Раёсати муҳокамасига киритилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Шартномавий муносабатларни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2021 йил 14 сентябрдаги ПФ-6313-сонли Фармони 8-банди ижросини таъминлаш мақсадида мазкур Фармон билан тасдиқланган "Фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномаларни тузиш ва мажбуриятларни бажаришдаги муносабатларни янада такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар режаси"нинг 16-бандига асосан иқтисодий судлар томонидан 2021 йил давомида шартномавий-ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни кўриш ҳамда шартномалар шартларини шарҳлашда қонунчилик ҳужжатларини қўллаш бўйича суд амалиёти умумлаштирилиб, натижалари Олий суд Раёсати муҳокамасига киритилган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ер участкаларидан фойдаланишда давлат назорати самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2022 йил 21 февралдаги ПҚ-138-сонли қарори 13-банди ижросини таъминлаш мақсадида иқтисодий судлар томонидан 2020-2021 йиллар давомида ер участкаларида ўзбошимчалик билан қурилган бино ва иншоотларни бузиш билан боғлиқ ишларни кўриш суд амалиёти умумлаштирилган.

2021 йилнинг тўртинчи чорагида иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан кассация тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори тайёрланиб, Олий суд Раёсатининг муҳокамасига киритилган.

Ишларни биринчи, апелляция ва кассация инстанцияси судларида кўришда моддий ва процессуал ҳуқуқ нормаларини қўллашда қуйидаги айрим хато ва камчиликларга йўл қўйилганлиги сабабли, кассация

инстанцияси суди томонидан суд ҳужжатлари ўзгартирилган ва бекор қилинган:

жумладан, иш учун аҳамиятли ҳолатларнинг тўлиқ аниқланмагани, моддий ва (ёки) процессуал ҳуқуқ нормаларининг бузилганлиги ёхуд нотўғри қўлланилганлиги суд қарорларини бекор қилиш учун асос бўлиши;

иқтисодий суд мажбуриятлар бажарилмаганлиги ёки лозим даражада бажарилмаганлиги тўғрисидаги низоларни ҳал этиши, суд қонун билан ўзининг ваколатига киритилган бошқа низоларни ҳам ҳал қилиши, муайян ҳаракатларни амалга ошириш мажбуриятини юклатиш тўғрисидаги талаб иқтисодий судга тааллуқли ва иқтисодий суд томонидан ҳал этиладиган низо ҳисобланиши;

иқтисодий суд, фуқаролик ишлари бўйича суд, жиноят ишлари бўйича суд ёки маъмурий суднинг мазкур иш бўйича суд ҳужжатини қабул қилишга асос бўлган суд ҳужжати ёхуд бошқа органнинг шундай ҳужжати бекор қилинганлиги қонуний кучга кирган суд ҳужжатларини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш учун асос бўлиши;

суд томонидан иш учун аҳамиятли ҳолатларнинг тўлиқ ўрганилмагани, ишдаги мавжуд ҳужжатларга ҳуқуқий баҳо берилмагани, моддий ҳуқуқ нормалари нотўғри қўлланилгани суд қарорларини бекор қилиб, даъво талабини қаноатлантиришни рад этиш ҳақида янги қарор қабул қилишга асос бўлиши;

мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганда эса, иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши кераклиги;

ижро ишини тамомлашга асос бўлувчи ҳолатларнинг юзага келганлиги тўғрисида хулоса ёки тушунтириш бериш суднинг ваколатига кирмаслиги, аксинча, ижро ишини тамомлашга асос бўлувчи ҳолатлар ижро ҳаракатларини амалга ошираётган давлат ижрочиси томонидан аниқланиши ва у томонидан ижро иши юритиш тамомланганда бу ҳақда қарор чиқарилиши лозимлиги;

ҳақиқий бўлмаган битимни тузилмаган битимдан фарқлаш лозимлиги, уни тузиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган зарур шартлар мавжуд бўлмаган битим тузилмаган деб тан оlinиши, агар битимни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида талаб билдирилган бўлиб, у Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси қоидаларига кўра тузилмаган деб ҳисобланса, бундай талабни қаноатлантириш рад этилиши кераклиги тўғрисидаги моддий ва процессуал ҳуқуқ нормаларига тўлиқ риоя этмаслик ҳолатларига йўл қўйилганлигига эътибор қаратиш лозим бўлади.

Судьялар одил судловни амалга оширишда ишларни ўз вақтида ва объектив кўриб чиқилишини, моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари тўғри қўлланилишини, фуқаролар ва юридик шахсларнинг бузилган ёки низолашилаётган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатлари ҳимоя қилинишини, қонун устуворлигини, қонунийликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олди олинишини, жамиятда қонунга ва судга нисбатан ҳурмат муносабати шаклланишини таъминлашлари лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2022 йилнинг биринчи чорагида кассация тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзорини муҳокама қилиб, "Судлар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 28-моддасига мувофиқ, Олий суд Раёсати

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2022 йилнинг биринчи чорагида кассация тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори иловага мувофиқ маълумот учун қабул қилинсин.

2. "Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ахборотномаси" ҳамда "Куч-адолатда" газетаси бирлашган таҳририяти (Ш.Ҳамроев), "Одил судлов" — "Правосудие" журнали таҳририяти (К.Убайдиллоев), Олий суднинг Жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлик бошқармаси (А.Абидов), Ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш ва ахборот хавфсизлигини таъминлаш бошқармаси (Б.Очилов) суд амалиёти обзори Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ахборотномаси, "Одил судлов" — "Правосудие" журнали ҳамда Олий суднинг веб-сайтида эълон қилинишини таъминласин.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати (Б.Сайфуллаев) ҳамда вилоятлар ва уларга тенглаштирилган судлар раислари зиммасига:

суд амалиёти обзорини вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати, туманлараро, туман (шаҳар) судларининг ҳар бир судьясига реестр орқали етказилишини таъминлаш;

суд амалиёти обзорини барча судьялар иштирокида ўрганиш мақсадида **2022 йил май ойида** видеоконференцалоқа режимида семинар машғулотини ўтказиш;

бажарилган ишлар ҳақидаги батафсил ахборотни Олий суднинг Пленуми ва Раёсати котибиятига электрон шаклда **2022 йил 1 июнга қадар** тақдим этиш юклансин.

4. Ушбу қарор вилоятлар ва уларга тенглаштирилган судларга амалиётда фойдаланиш ва ишларни кўришда йўл қўйилаётган камчиликларга чек қўйиш чораларини кўриш учун юборилсин.

5. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўринбосари — иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатининг раиси Б.Исаков зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Олий суди раиси

К.Камилов